

Můj malej toulavej pes
Jen když dál tě mám (Anyway You Want Me)
Je to kvíz (Lover, Please)
Já ti píšu, Sally (Long Tall Sally)
Hledám, hledám
Má rána jsou známá (Lawdy Miss Clawdy)
Rock'n'roll je jeden
Klesám pod svou váhou
Jen kousek lásky (Send Me Some Lovin')
Sladká Máňa
Mínus nebo plus (Mean Woman Blues)
Neptej se rodičů
Zadkem házej
Řekni mi, láska
Dlouhý boj (Lonely Blue Boy)

Prolog

Obtěžovala ji hejna much a pach unikající odvedle... Už dlouho tam bylo podezřelé ticho. Proto sousedka přivolala policii a hasiče. Byt v prvním patře otevřeli 14. srpna 1996 dopoledne. Hasiči původně chtěli vniknout dovnitř oknem, ale z nějakého důvodu to nešlo. Proto museli vypáčit dveře. Nadporučík Václav Hradecký z výjezdové skupiny pražské policie našel v posteli mrtvého muže. Tělo se nalézalo v pokročilém stadiu rozkladu. Přivolaný lékař je ohledal, předběžně vyloučil cizí zavinění, přesto nařídil zdravotně bezpečnostní pitvu. Policista dokumentoval situaci náčrtkem...

Kdy opravdu rock and rollový zpěvák Miki Volek zemřel, se už nikdy nedozvíme. Odhad doby, po kterou ležel mrtvý ve vypůjčeném holešovickém bytě, se pohyboval mezi deseti až čtrnácti dny. Tehdy – 1. srpna – byl naposledy viděn živý.

Jako pravděpodobná aktuální příčina jeho smrti se uvádí vykrvácení z jícnových varixů. Měl zničená játra, trpěl depresemi a řadou dalších neduhů.

Ve špinavém zdemolovaném bytě v holešovickém činžáku, který bezdomovci Volkovi před časem půjčil jeden z nemnoha posledních přátel, byla postel jediným kusem nábytku. Z oprýskaných zdí se sypala omítka. Dveřní rámy v pokoji byly vyražené. Topit se dalo jen v malých rezavých starých kamínkách.

Na hromádce leželo všechno, co po něm zbylo. Propadlý doklad o ztrátě občanského průkazu, složenka a tři recepty... Třiapadesátiletý Miki Volek, někdejší král českého rock and rollu, už léta jen bídne přežíval. Postupně prodal úplně všechno, aby měl co jíst... a za co pít...

Byl tragický osud nesmírně talentovaného zpěváka a inteligentního, citlivého, byt' svérázného muže opravdu nevyhnutelný?

Odpovězte si každý sám po přečtení jeho příběhu.

Z Uherského Hradiště do Prahy (1943–1960)

Kočovné dětství

Michael Vítězslav Volek, jak zní zápis v porodní knize uherskohradištské nemocnice, přišel na svět uprostřed druhé světové války, psal se pátek 21. května 1943.

Rodiče – manželé Volkovi – patřili ke středostavovským rodinám. Otec Václav, ročník 1914, syn kováře z Měšic a Dražic z okresu Tábor, absolvent státní reálky v Táboře (1932) a Vojenské akademie v Hranicích, se stal už v roce 1936 armádním důstojníkem z povolání. Prvním působištěm se mu stal 27. pěší pluk v Uherském Hradišti. Zde se seznámil se slečnou Ludmilou Furyovou, svou budoucí ženou. Vzali se 15. října 1939 ve zdejším kostele. Bydleli podle svědectví pamětníků v Uherském Hradišti nejprve na Mariánském náměstí v domě manželčiných rodičů, který stával v místě nynějšího obchodního domu Magnum. Později se přestěhovali do Šafaříkovy ulice č. p. 492, o čemž už existuje i úřední záznam.

Za okupace po zrušení Československé armády pracoval Václav Volek jako nižší úředník – aktuárský adjunkt na uherskohradištském

okresním úřadě. Ve svém životopise sepsaném v roce 1951 pro vojenské orgány se zmiňuje i o jisté odbojové činnosti:

„Při své funkci kontrolního orgánu pro obhospodařování obuvi, mýdla, kaučuku a odpadků u obecních úřadů a maloobchodníků jsem úmyslně přehlížel závady, které zde vznikly odnímáním zboží trhu, čímž bylo poškozováno hospodářství tzv. protektorátu. Podporoval jsem šest politických vězňů, kteří za okupace pracovali 16 dní na stavební parcele mé manželky v Uherském Hradišti. Nosil jsem jim potravu, zprostředkoval písemný i osobní styk s jejich rodinami a informoval jsem je o situaci ze zahraničního rozhlasu.“

Po obsazení města Rudou armádou se stal velitelem jednoho úseku, kde organizoval a prováděl ochranu před záškodníky a odklizení trosk a min.

V osvobozené republice se vrátil do obnovené Československé armády, ke svému hradištskému 27. pěšímu pluku. Záhy ale začal měnit místa svého působení – a rodina jej následovala. Postupně ho převedli – ještě v Mikiho předškolním věku roku 1947; nejprve do Brna na leteckou základnu jako spojovacího důstojníka, později jako velitele spojovací letky, poté v září 1949 do Prahy na Ministerstvo národní obrany na velitelství letectva do různých referentských funkcí týkajících se sféry spojení. Odtud putoval ve čtyřiapadesátém do Ostravy jako učitel na vojenské katedře Vysoké školy báňské a nakonec znovu a definitivně v srpnu 1957 do Prahy – do stejného zařazení na Českém vysokém učením technickém. To už dosáhl hodnosti podplukovníka.

(Poznámka: Hudebník František Ringo Čech ve svých vzpomínkových textech zmiňuje Mikiho vyprávění o otci jako o příslušníkovi Hradní stráže, který se mu někdy v jeho šestnácti letech svěřil se svým nezvratným přesvědčením, že ministra zahraničí Jana Masaryka nechala zavraždit sovětská tajná služba. Jako by o tom věděl ze svého pracovního okolí něco víc... Jde nejspíš o mýtus, vojenské dokumenty bohužel o jeho působení na Hradě nic nedokládají.)

Postavení důstojníka Václava Volka v poúnorové armádě vyžadovalo přihlášku do KSČ, byl dvakrát kandidátem, ale nikdy členem. Ve

čtyřiapadesátém roce byl dokonce vyznamenán medailí prezidenta *Za zásluhy o obranu vlasti*.

Možná bude zajímavé citovat z jeho hodnocení ve vojenských spisech:

„Práci učitele na vojenské katedře se snažil dělat dobře, avšak má v ní poměrně malé úspěchy, protože má značný pocit méněcennosti, málo si důvěřuje a je málo iniciativní. (...) Je citlivý, méně rozhodný a samostatný, poněkud záдумčivý, a proto i méně sdílný. Málo se vzdělává, je snášenlivý a skromný. Kolektiv nevyhledává. Jako špatný návyk lze u něho pozorovat občasně požívání alkoholu. Starosti druhých ho málo zajímají. V jednání s lidmi sleduje příznivé posouzení své osoby a jedná proto málo rozhodně. Fyzicky je zdatný, avšak projevuje se u něho labilita nervové soustavy.“

Mikiho máma Ludmila Volková, rozená Furyová (nar. 1909), byla o pět let starší než její manžel, jemná dáma z úřednické rodiny, absolventka Odborné školy pro dívčí povolání, která uměla mimo jiné dobře hrát na klavír. Zamlada také hrávala házenou. Až do roku 1935, kdy zemřela její máma, byla prodavačkou u firmy Baťa. Pak se starala o domácnost svého otce, poté manžela.

Veleli-li Mikiho relativně rázný a přísný otec v kasárnách a jinde v „zeleném“, doma každopádně rodině láskyplně vládla matka, zvláště svému milovanému jedináčkovi Michaelovi. Po celý život. A on byl na ni po celý život silně fixován.

Ke druhému z rodičů měl Miki Volek vztah, řekněme, vlažný.

„S otcem jsem si zpočátku vůbec nerozuměl,“ přiznal se na sklonku života novináři Tomáši Motlovi z *Reflexu*. *„Pamatuju se, jak vystřílel celý zásobník prakticky do jednoho místa, zatímco já se netrefil ani do špalku. Byl to dobrý střelec, ale horší manžel. Snad jedinou neřestí, kterou jsem po něm nezdedil, byly karty. Když ho v osmapadesátém po prověrkách vyhodili z armády, měl nosit ve mlýně pytle s moukou. Jenomže se den předtím popral s cikány a monokl si zakryl černými brýlemi. Mysleli si, že je frajer. Nebyl zlej. Z jeho větve jsem alespoň podědil tuhej kořínek.“*

Otec nejistý

Ten tuhý kořínek by ale také mohl mít po někom jiném. Už navždy zůstane nezodpovězeno, zda Mikiho biologickým otcem nebyl ve skutečnosti spisovatel František Kožík. Někteří poukazují na jistou vnější podobnost, podobná gesta, oba byli trochu špinaví blondáci a také bezesporu velmi inteligentní muži.

Především tu ale existoval Kožíkův silný citový vztah s Mikiho budoucí matkou. Pozdější slavný literát Kožík se zamiloval do slečny Ludmily Furyové z Uherského Hradiště už ve svém útlém věku. V televizním dokumentu *Nesmrtelný život a smrt Mikiho Volka, rokenrolového krále* spisovatel o tomto vztahu otevřeně promluvil. Psalo se zářím 1996, točilo se v Kožíkově malešické vile.

„Miki Volek byl zpěvák, kterého jsem znal zblízka především proto, že jsem byl mnoho let dobrým přítelem s jeho maminkou. V těch dvanácti letech jsem se do ní zamiloval, a to zamilování mně trvalo jistě víc než deset let. A měnilo se. Přiblížili jsme se. Ale kdykoli jsem se ocitl v Hradišti, vždycky mě vedly kroky k Furyům. Jeli jsme spolu třeba do Luhačovic, kde si vzpomínám, jak jsme stáli v trávě, drželi se za ruce a poslouchali hudbu ze Slovácké budy...“

Poté našel pár fotografií a četl z jejich dopisů datovaných rokem 1934, to bylo Kožíkovi pětadvacet, které svědčí o opravdovém vztahu:

„Proč jsi mě tak dlouho neobjal, proč zapomínáš na svého kapitána? Pamatuješ na ono čtvrteční ráno, kdy nás rozloučil neúprosný vlak? Kdy jsme byli oba šťastni a já netušila, že mě líbáš naposled. Nechci ani v duchu počítat, kolik týdnů či měsíců to je. Je to však už hodně dávno a můj plavčík zapomíná, že by někdo tak strašně rád viděl jeho smutné oči, dotýkal se ho, aby opět uvěřil, že aspoň trochu pro něj žije. Dnes v noci se mi o Tobě zdálo, zatímco Ty jsi někde oslavoval úspěch své premiéry. Jak ráda bych byla s Tebou a s Tebou se těšila. Franto, miláčku, až budeš opět celý můj, vezmi pero, obálku, na které bude adresa do Hradiště, a v obálce dlouhé řtkání o tom, že plavčík miluje stále svého kapitána, a na konec sdělení, že přijede, aby ho přesvědčil o své věrnosti.“

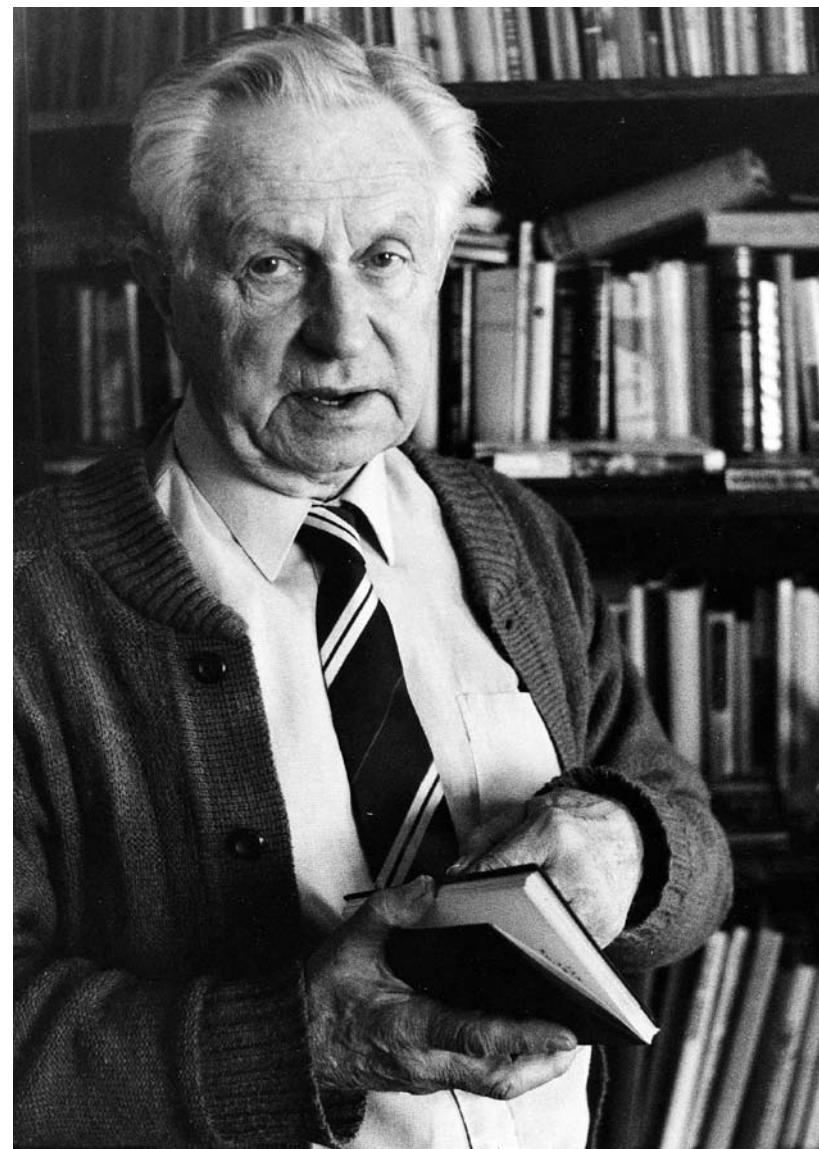
Chlapeček Míša s maminkou

Otec Václav Volek

Dům v Uherském Hradišti v Šafaříkově ulici, kde malý Miki vyrůstal

Rodinný přítel a možný Mikiho biologický otec spisovatel František Kožík

Slečna Ludmila Furyová, později Volková, velká láska mladého Františka Kožíka

Z dalšího listu citoval už jen krátce:

„Můj drahý nevěrný plavčíku, mám tak strašnou touhu s Tebou povídat a zeptat se Tě, proč to a proč ono. To moje nešťastné proč... Nedostávám na ně nikdy odpověď.“

František Kožík se s paní Volkovou opravdu celá léta přátelil, stýkal se s ní i později v Praze. Dokonce pro Mikiho někdy v sedmdesátých letech otextoval americkou rock and rollovou písničku J. C. Fogertyho *Můj malej toulavej pes*.

Na přímou otázku o svém případném otcovství, které Miki zmiňoval, reagoval mistr Kožík elegantně:

„Prosím vás...? No, tak já myslím, teda jen tak přeneseně, tím mým velmi blízkým vztahem k jeho mamince. Jistě se dověděl, že jsme se měli rádi a že v nás doznívá takové něžné přátelství. Dál bych nemohl jít... A nevadilo by mně to. Protože... měli jsme se tak rádi, že by se něco takového mohlo přihodit.“

Počátkem dubna roku 1997 František Kožík zemřel a své tajemství si vzal na věčnost. Jeho dcera Alena ale možnost Mikiho otcovství zpochybňuje.

Objevila se také spekulace o vzdáleném příbuzenství s dalším slavným uherskohradištským rodákem, dirigentem Zdeňkem Chalabalou. Ta je už bez další opory ve faktech.

Matka milující – milovaná

Středobodem Mikiho života byla matka. Opravdu se o něj celý svůj život starala, seč mohla. A on – možná stížen oidipovským komplexem – ji miloval snad až příliš vřelou synovskou láskou a nedal na ni nikdy dopustit.

Už v sedmi letech jí napsal vroucný veršovaný dopis.

*Drahá maminko,
malý jsem, však dobře vím,
že ve Tvém srdci moře lásky dříme,*

To vám byl čas

M. Volek / E. Krečmar

*Můžem jezdit na tříkolce
mluvit s rybičkou
pana Hadrbolce
trefit skobičkou
v horách týden
žádná potíž
nás tam uvolní
my jsme ještě totiž
děti předškolní*

*To vám byl čas
když já si hrál
i přísný hlas
mě rozesmál
svět neměl kaz
jen jsem se cpal
to vám byl čas
když já si hrál*

*A pak přišly povinnosti
hlavně úlohy
nerovnosti k zlosti
óh, já ubohý
pozor dej si na docházku
uč se jazykům
jenže měl jsem lásku
tu svou muziku*

*že bez lásky bys nemohla žít ani.
Kéž od zlého Tě vždycky osud chrání.
Kéž dopřáno Ti, maminko drahá, vždy síly,
kéž by se sny Tvé všechny vyplnily,
bys dočkala se za svou těžkou práci,
jak dítě vděk Ti lásku láskou splácí.*

*Tvůj Miša
14. 5. 1950*

S Mikiho mámou se hodně přátelila paní Marie Halámková, maminka Jiřiny Stloukalové, která dodnes žije v Uherském Hradišti. Před nedávnem se paní Jiřina svěčila se vzpomínkou *Deníku.cz*:

„Jako děti jsme se s Mikim často setkávali a téměř vždy jsme se přitom porvali. Paní Volková byla křehká a velmi pohledná paní. Vypadala trochu jako Marilyn Monroe. Pan Volek byl voják z povolání a byl to velice hodný člověk. Miki byl chytrý chlapec, nesmírně hezký a bystrý. Nepochybně byl hudebně hodně nadaný. Ovšem jako jedináček velmi, velmi rozmazlený. Rodinu Volkovu jsme s maminkou navštěvovali i v Praze, kam se po odchodu z Hradiště odstěhovali. Nezapomenu na návštěvu, kdy mi bylo asi devět let a jemu sedm. Tehdy mi chtěl odstříhnout mé copy, a tak jsme se i tehdy kvůli tomu porvali.“

(Paní Volková si s přítelkyní Marií korespondovala celý život. Několik jejích dopisů z posledních let, které se zachovaly, poskytlo cenné svědectví o Mikiho

nedlouhém manželství a především konci života jeho matky.)

V Mikiho dospělosti bylo až úsměvné, jak na pódiu drsná, divoká rock and rollová hvězda se v civilu vodí v podpaží se stárnoucí maminkou, malinkou, trochu korpulentní starosvětskou paní, vždycky pečlivě oblečenou, s kabelkou... Jak jí nosí nákupy, jak v její společnosti všechny slušně zdraví. Hlásil jí své pobyty u kamarádů... Se vším se jí svěřoval. Byla pro něj autoritou a skutečně ji miloval – na rozdíl od spíše neutrálního vztahu k přísnému a problémovému otci.

To, že v Mikim bylo přirozené souznění a úcta nejen k matce, ale zřejmě ke starším dámám obecně, dokládá svědectví jeho kamaráda a muzikantského soupeřníka Ondřeje Suchého:

„Tak jako miloval svoji maminku, dokázal si, když byl u nás na návštěvě, sednout i s naší maminkou, která ho mimochodem od první chvíle zbožňovala, a povídat si s ní o samotě o všem možném třeba i půl hodiny. O čem, nevím, ale v tomhle byl překvapivý a úžasný.“

I když přišly horší časy, máma Mikiho nikdy nenechala ve štychu. Kapelník Olympiku Petr Janda mi vyprávěl, jak mu občas, spíše poměrně často, volávala:

„Pane Jando, nám nějak docházejí peníze, co myslíte, já tu mám takový perský

*To vám byl čas
když já si hrál
i přísný hlas
mě rozesmál
já hrál si zas
byl plný sál
to vám byl čas
když já si hrál*

*To vám byl čas
když já si hrál
i přísný hlas
mě rozesmál
to vám byl čas
když já si hrál
to vám byl čas
čas a bude dál*

*To vám byl čas, čas
a hrajem dál*

koberec, šperky, něco zlatého, obrazy, nechcete koupit? Nebo kde bych to mohla prodat? Posílal jsem ji vždycky do starožitnictví na Vinohradskou ulici.“

Něco tam snad pokaždé udala a zase měli na chvíli peníze.

Objevily se také spekulace o tom, že to byla právě matka, která Mikiho už v mládí přivedla k používání různých prášků pro povzbuzení nebo zklidnění jakožto podpůrných prostředků pro maximální výkon. Je pravda, že jí na úspěchu jediného syna velmi záleželo a zřejmě netušila zrádnost svých rad. (I v dopisech přítelkyni do Hradiště často radí, jaký prášek užívat na ten který neduh.)

Chodila i na jeho koncerty. Také pečlivě sbírala všechny fotky a výstřižky o Mikim a lepila je do alba.

„Většinou hanlivé články o tom, jak se prezentuju na pódiu. Nikdy tam nebylo napsáno, jestli zpívám falešně nebo jak zpívám,“ trpce k tomu podotýkal Miki.

Trochu jsem předběhl čas, ale pro úplnou charakteristiku Mikiho mámy a jejich vztahu to bylo nutné.

V patnácti nastálo do Prahy

Rok 1958 přinesl Mikiho rodině dvě události zásadního významu. Už jsem zmínil, že v srpnu předchozího roku byl podplukovník Volek definitivně převelen do Prahy. Rodina jej brzy následovala. Začali bydlet na Pankráci, kousek nad Jezerkou v ulici Družstevní ochoz 54. Otec musel ale do roka po prověrkách z armády odejít. Důvod – nadměrné pití. Oficiální zdůvodnění ovšem znělo: *Přeložení do zálohy ke dni 30. 9. 1958 v rámci reorganizace s částečným výsluhovým důchodem.*

Proti rozhodnutí podal odvolání, bylo však zamítnuto.

Nejprve krátce pracoval jako dělník v Pražských pekárnách. Poté od ledna 1959 našel uplatnění ve Filmovém studiu Barrandov jako osvětlovač a elektrikář. A také, možná jako někdejší důstojník, ve zdejších lidových milicích včetně jakési funkce...

Jenže – po vyhazovu z armády Volek senior v pití ještě přidal... V roce 1964 mu dokonce vzali i výsluhový důchod.

V květnu 1968 požádal o rehabilitaci svého údajně neoprávněného předčasného propuštění z armády. Vyřizování se táhlo, až je ukončila vyšší moc. Podplukovník v záloze Václav Volek dne 9. června 1969 při návratu z hospody opilý zahynul pod koly tramvaje. Manželce byl přiznán vdovský důchod 898 Kč.

Miki ovšem rád šířil jinou verzi: otce prý přešel velorex řízený invalidou... Tvrdila to i paní Volková.

Kluk uhranutý rock and rollem

Mikiho prvotní okouzlení hudbou zvanou rock and roll začalo nečekaně – když si v oficiálním humoristickém časopise *Dikobraz* přečetl článek o Elvisu Presleym, jehož smyslem bylo s bolševickou bodrostí pranýřovat a odsoudit vnějškové projevy této úpadkové západácké hudby. Jenže u třináctiletého pubertálního chlapce se dostavila reakce zcela opačná – byl představou rock and rollu přímo fascinován. Pak ho uslyšel. To když mu teta z Lince, matčina sestra Irena, provdaná Wohlfartstädterová, poslala malé desky – singly, například píseň *Bongo rock* se zpěvačkou Olivíí Moorfieldovou –, tehdy byl lapen definitivně.

Máma pláče

(Hang Up My Rock'n'roll Shoes)

Ch. Willis / E. Krečmar

Když tehdy dávno

do mě vstoupil rock and roll

táta řek, že měl vztek

tohle si nedovol

máma pláče

že seš jak bláznivej šus

na prknech věčně šílíš

nech to svůj rock and roll

blues

Ta muzika, ten beat

už nedali mi spát

pak říkali mí známí

už myslí, čím se stát

máma pláče

že seš jak bláznivej šus

na prknech věčně šílíš

nech to svůj rock and roll

blues

Já život s ním dál trávil

dál od něj ani necoul

dal bych i zlomky slávy

ktehou měl on rock and roll

Já zpíval rock and roll

na pár zábavách

a žádná únava

rock and roll tu zůstává
máma pláče
že jsem jak bláznivej šus
na prknech věčně šílím
znám je svý rock and roll
blues

Já zpíval rock and roll
a nevládně snad
i když jsem nezbohat
rock and roll budu hrát dál
máma pláče
že jsem jak bláznivej šus
na prknech věčně šílím
znám jen svý rock and roll
blues

„Líbil se mi, protože byl úplně jiný než tehdejší swing. Ale vůbec mě nenapadlo, že ho jednou budu zpívat. A že rock and roll se pro mě stane životním stylem,“ řekl Miki v jednom z rozhovorů.

Přesto právě tato píseň z nějakého německého filmu byl první rock and roll, který se naučil. Mělo to jen jednu vadu: Z oné písničky Miki nabyl přesvědčení, že se rock and roll zpívá německy. Až kamarád z pražského sousedství Pavel Sedláček jej posléze z tohoto zásadního omylu vyvedl.

Mocným zdrojem dalších informací, ale hlavně té pravé, originální americké rock and rollové hudby byly – stejně jako o ostatních pionýrů této hudby u nás – západní rozhlasové stanice, především Radio Luxembourg.

Pomáhala trochu i máma: Milovanému, tehdy teprve asi třináctiletému synkovi podepisovala omluvenky do školy, když dopoledne vysílali z Vídně koncert Elvise Presleyho a on o něj nechtěl přijít.

Miki studující

Do základní školy začal Miki chodit ještě v Brně, to bylo v devětačtyřicátém. Ale už v prosinci téhož roku se s rodiči stěhoval (poprvé) do Prahy. Pro úplnost uvádím, že Miki byl jako drtivá většina spolužáků pionýrem a později i svazákem.

Středoškolské vzdělání Miki získal už po definitivním přesunu rodiny do Prahy na jedenáctiletce v Jeremenkově ulici na Praze 4. Cesta k maturitnímu vysvědčení byla ovšem občas trnitá. Hodně k té trnitosti přispělo jeho naprosté zaujetí rock and rollem. Například právě během školního roku 1958/59 se zhoršil v šesti předmětech, nejhůř dopadl se čtyřkami v matematice a deskriptivě. (Je zajímavé, že dvojku v nepovinné latině si udržel.) Tehdy koncem padesátých let totiž Miki začal chodit na koncerty prvních rock and rollových kapel. Mezi ně patřili samozřejmě také Sputnici. Na jednom z jejich vystoupení se seznámil s klavíristou a budoucím celoživotním velmi blízkým přítelem Miroslavem Berkou:

„Půjčil mi tehdy desku, na níž rock and roll uváděl Allan Freed!“ vzpomínal nejednou Miki s vděkem. (Freed byl proslulý dýdžej, propagátor a údajně i „vynálezce“ pojmu rock and roll – pozn. aut.)

Když přijeli z Poděbrad Samuels Petra Kaplana, byl z nich Miki tak nadšen, že za kapelníkem osobně zašel a chválil a chválil. V duchu si říkal – mít tak jeho odpich!